

Poškodovanost slovenskih gozdov in primer Krajinkega parka Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib

dr. Nikica Ogris

Posvet o upravljanju mestnih gozdov, 14. 3. 2023, Ljubljana

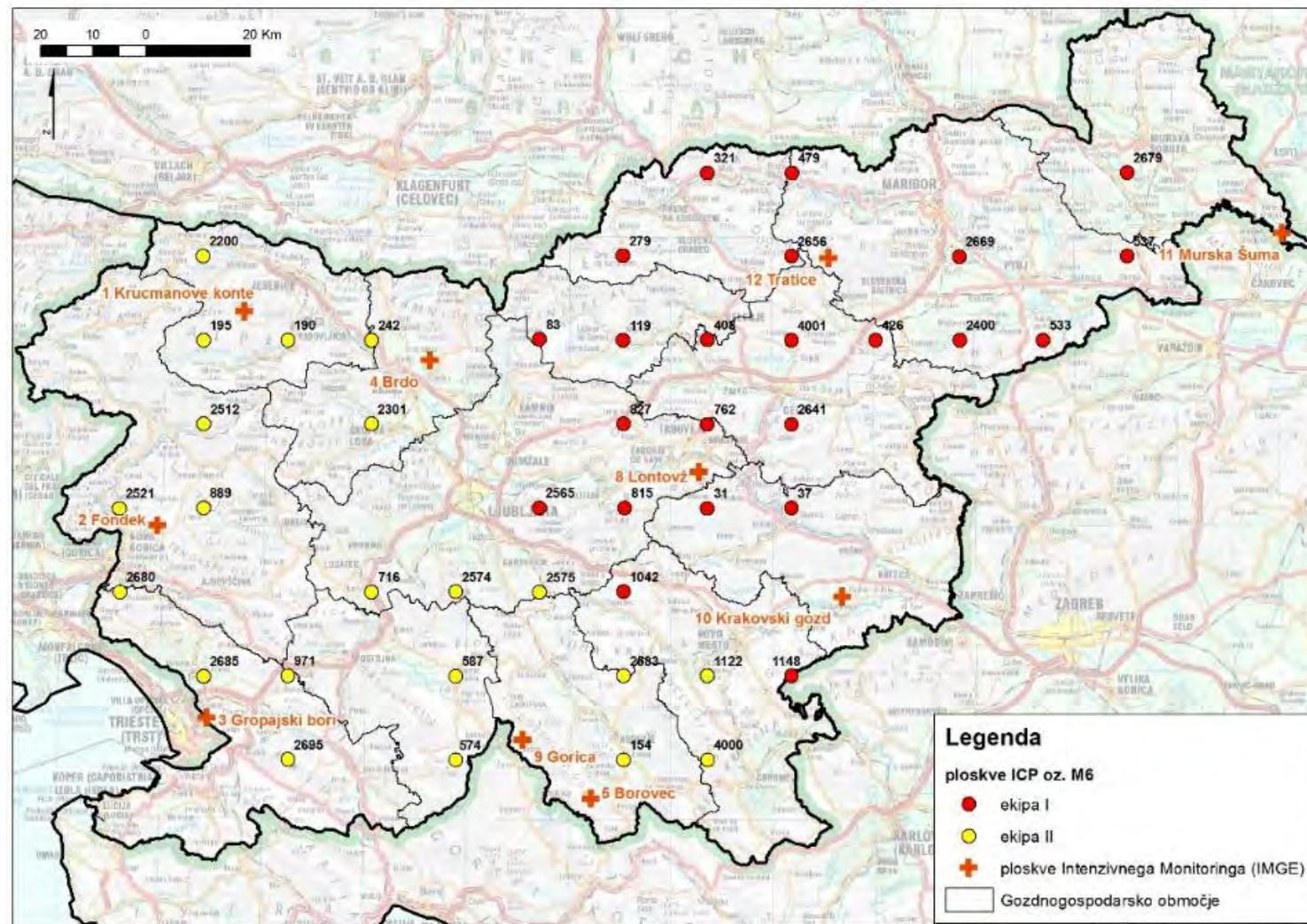

GOZDARSKI INŠTITUT SLOVENIJE
SLOVENIAN FORESTRY INSTITUTE

Spremljanje stanja gozdov

- 44 vzorčnih ploskev na sistematični mreži 16 × 16 km
- 1056 vzorčnih dreves
- Popis opravi vsako leto GIS

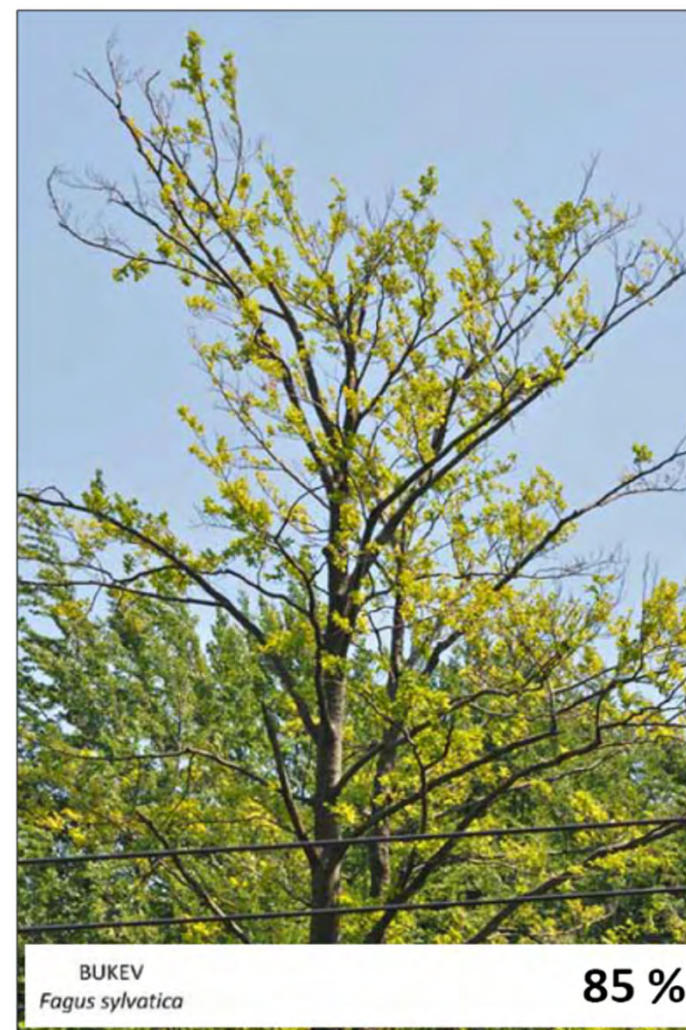

Vir: GIS

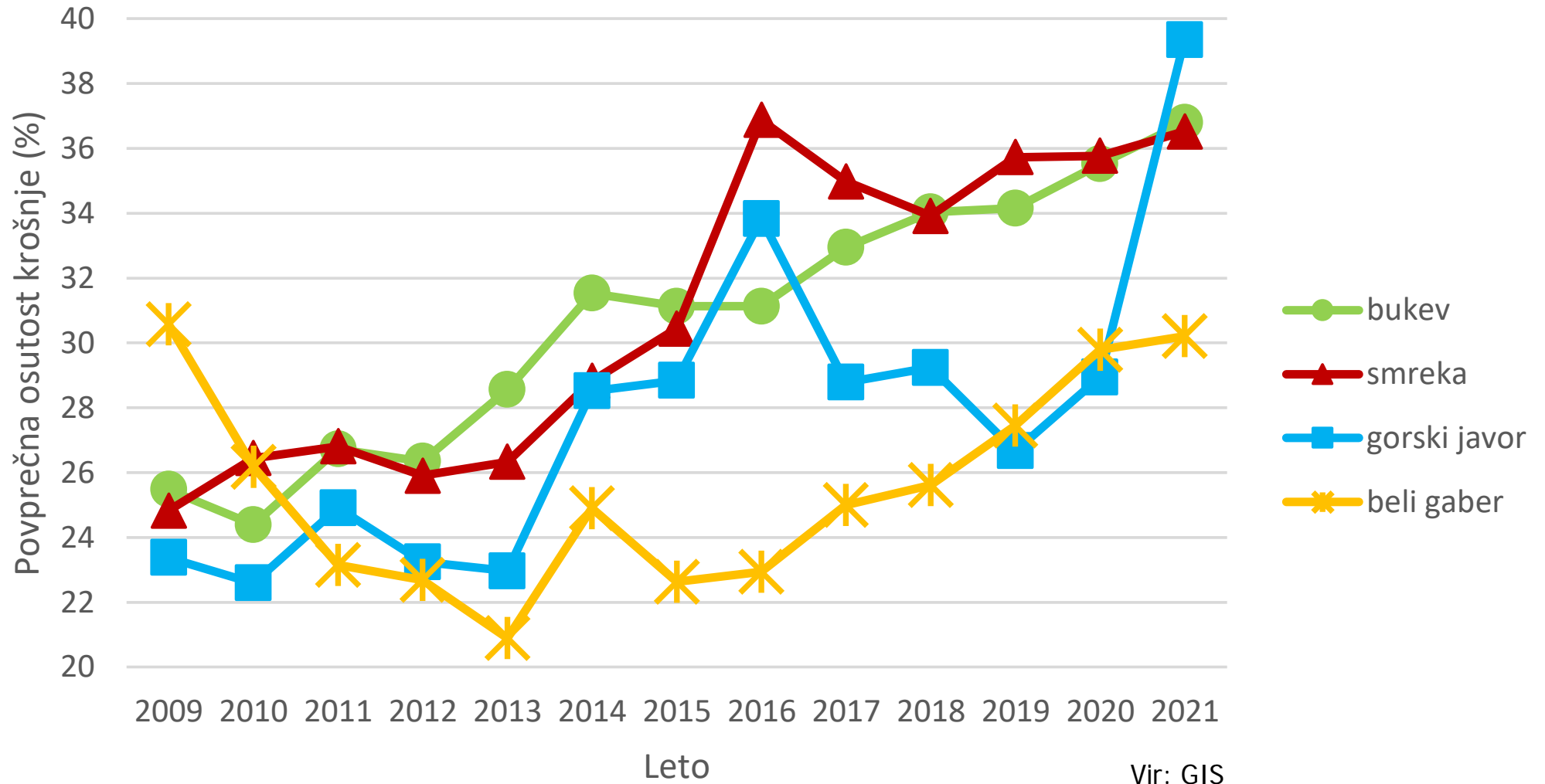

Osutost dreves

Osutost je okularno ocenjen delež (%) manjkajočih asimilacijskih organov (listov, iglic) v primerjavi z namišljenim normalnim drevesom istega socialnega položaja, iste drevesne vrste in z enakega rastišča. Ocenjuje se na 5 % natančno.

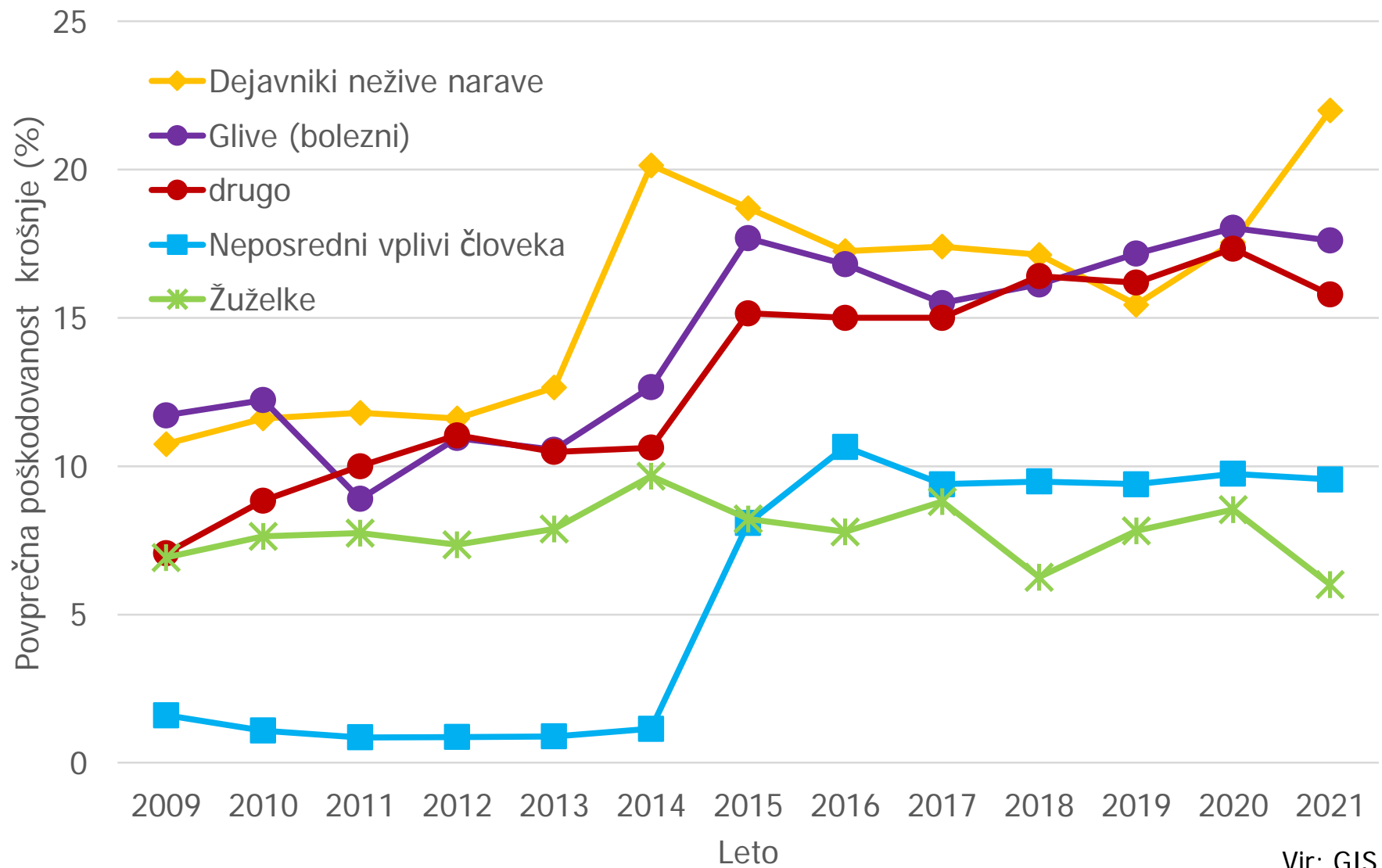

Povprečna osutost nekaterih drevesnih vrst

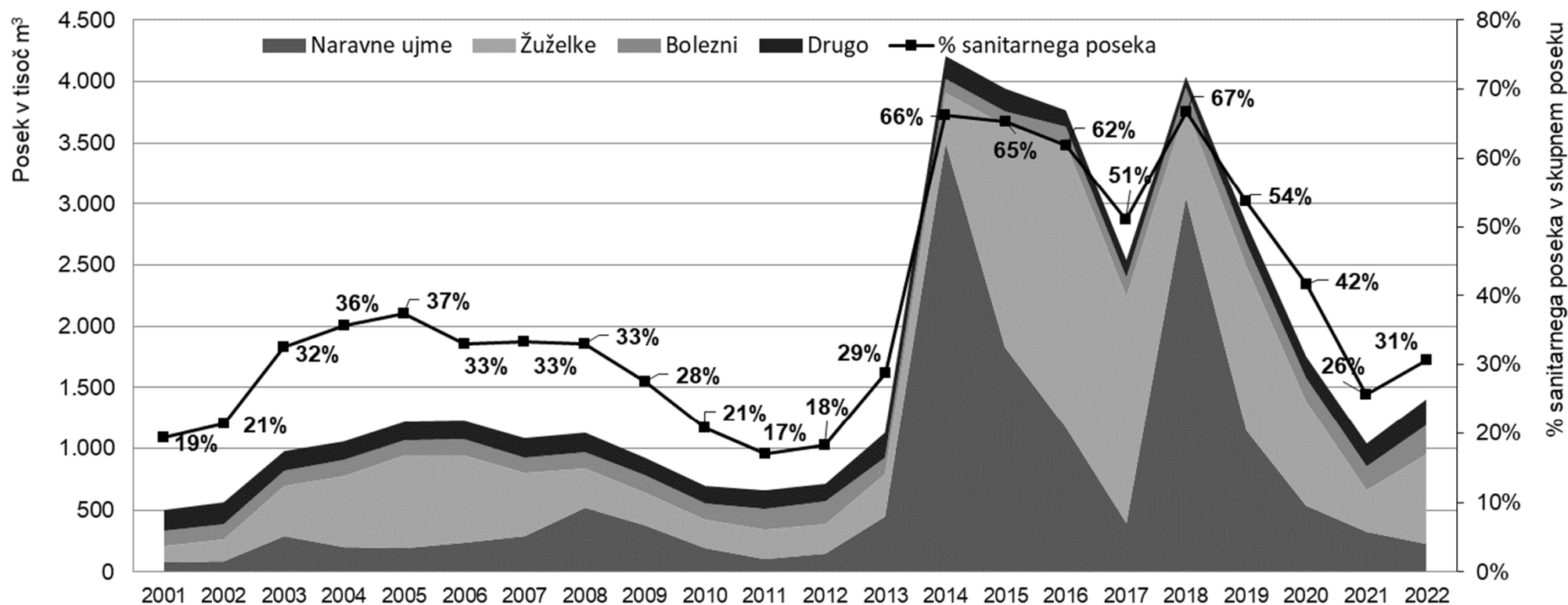
Povzročitelji poškodb

Sanitarni posek v Sloveniji

Sanitarni posek je sečnja okuženega, z žuželkami napadenega, močno poškodovanega ali podrtega drevja.

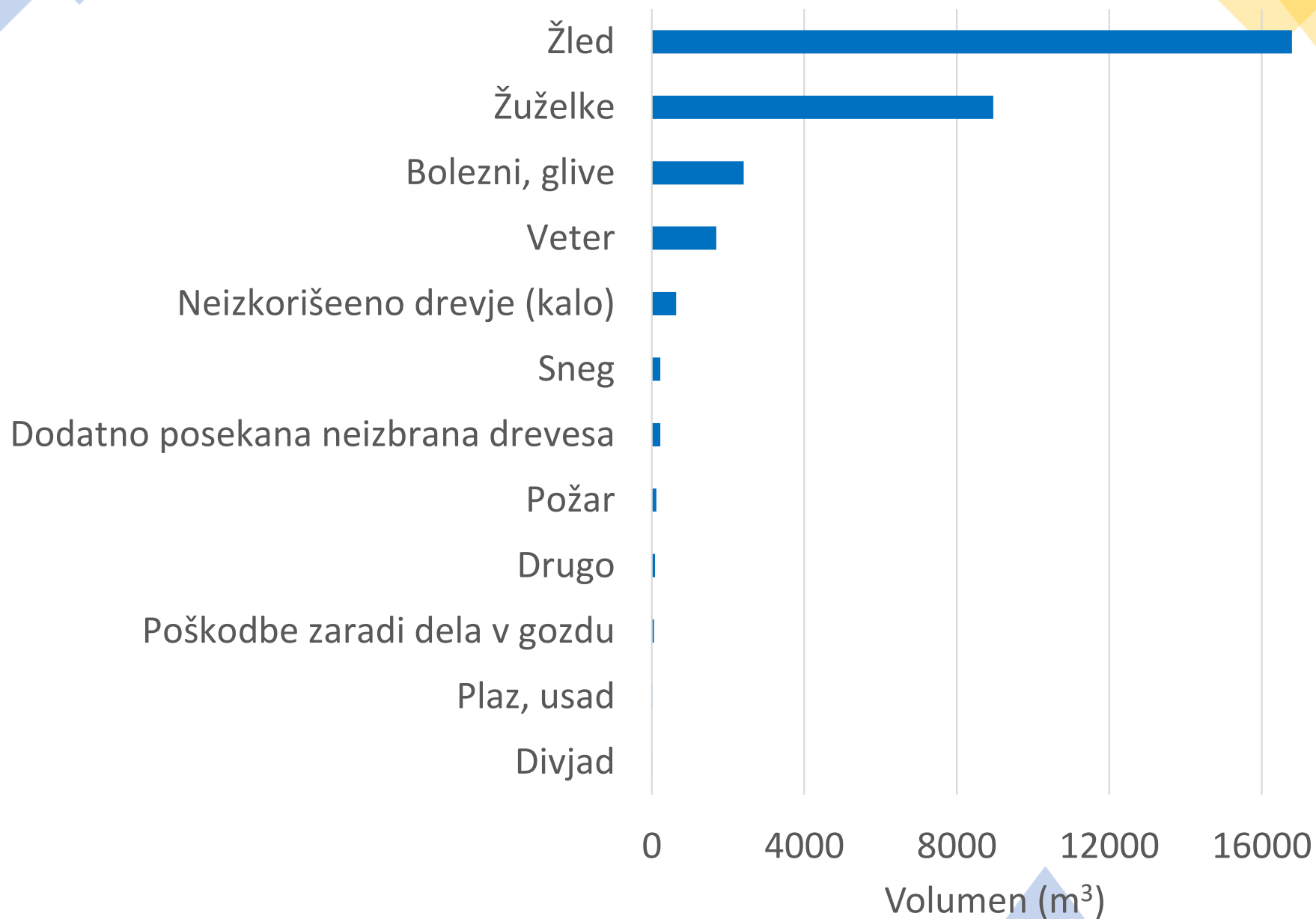
Najpomembnejši izmed varstvenih del, s katerimi preprečimo ali omejimo motnje pri delovanju gozda.

Vir: ZGS

Sanitarni posek drevja v KP TRŠH 2005-2021

KP TRŠH je vsestransko pester

Lastništvo KP TRŠH

tip lastnika

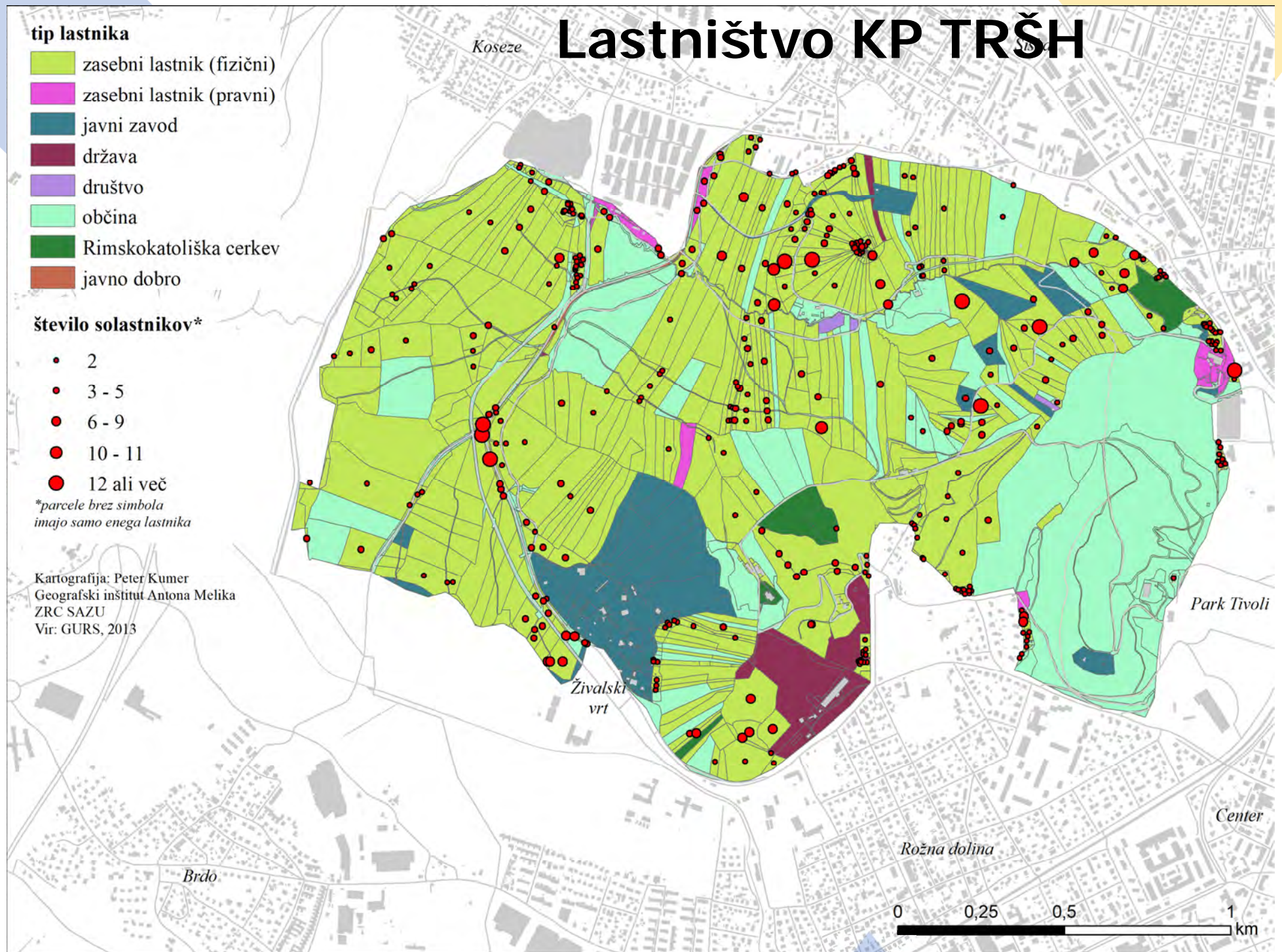
- zasebni lastnik (fizični)
- zasebni lastnik (pravni)
- javni zavod
- država
- društvo
- občina
- Rimskokatoliška cerkev
- javno dobro

število solastnikov*

- 2
- 3 - 5
- 6 - 9
- 10 - 11
- 12 ali več

*parcele brez simbola
imajo samo enega lastnika

Kartografija: Peter Kumer
Geografski inštitut Antona Melika
ZRC SAZU
Vir: GURS, 2013

Razvojne faze v KP TRŠ

Vir: ZGS

Biotska pestrost KP TRŠH

Več kot 2.800 vrst živih organizmov:

- 700 rastlinskih vrst,
- 500 vrst metuljev,
- 1.250 vrst gliv,
- 110 vrst hroščev,
- 100 vrst ptic, od tega 70 gnezdilk
- 50 vrst pajkov,
- 45 kačjih pastirjev,
- 25 vrst sesalcev (od tega 9 vrst netopirjev),
- 11 vrst plazilcev,
- 11 vrst dvoživk,
- 2 vrsti rakov.

Foto N. Ogris

Foto N. Ogris

Foto N. Ogris

Foto N. Ogris

Foto N. Ogris

Foto N. Ogris

Foto N. Ogris

Foto N. Ogris

Foto N. Ogris

Foto N. Ogris

Foto N. Ogris

Foto N. Ogris

Foto N. Ogris

Bolezni in škodljivci v KP TRŠH 2013-2021

Škodljiv organizem	Kubikov	Dreves
osmerozobi smrekov lubadar	6506	4755
kostanjev rak	221	665
mraznica, štorovka	148	120
dvanajsterozobi borov lubadar	107	126
kompleksna bolezen	84	77
kostanjeva šiškariča	65	140
veliki borov strženar	57	52
fitoftora	52	42
šesterozobi smrekov lubadar	51	133
smrekova rdeča trohnoba	42	54
mali borov strženar	29	29
javorov rak	24	57
jesenov ožig	8	7
mehanske poškodbe skorje naravnega izvora	6	6
rdeča trohnoba	5	3
navadni polh	2	1
glodavci	0,2	2

Foto N. Ogris

Foto N. Ogris

Foto N. Ogris

Foto N. Ogris

Foto N. Ogris

Foto N. Ogris

Foto N. Ogris

Foto. D. Jurc

Foto N. Ogris

Foto N. Ogris

Foto N. Ogris

Foto N. Ogris

Foto N. Ogris

Foto N. Ogris

Foto N. Ogris

Foto N. Ogris

Ohranjanje biotskega ravnovesja

Biotsko ravnovesje v gozdnem prostoru se vzpostavlja in vzdržuje z:

- ohranjanjem in vzpostavljanjem naravne sestave drevesnih vrst;
- ohranjanjem in vzpostavljanjem uravnoveženega razmerja med razvojnimi fazami gozdov in uravnovežene debelinske strukture gozda;
- ukrepi za varstvo gozdov pred škodljivimi abiotskimi in biotskimi dejavniki;
- načrtnim puščanjem odmrlega lesa;
- območji, pomembnimi za ohranitev prostoživečih živali oziroma rastlin;
- izvajanjem del za vzdrževanje in izboljšanje življenjskega okolja prostoživečih živali;
- zagotavljanjem usklajenih razmerij med gozdom in divjadjo;
- izvajanjem del v gozdu v času, na način in s pripomočki, ki najmanj ogrožajo gozdni ekosistem.

Stopnja ohranjenosti drevesne sestave v KP TRŠH

Stopnja ohranjenosti	Površina (ha)	Delež (%)
OHRANJENI (do 30%)	97,4	30,0
SPREMENJENI (31 do 70%)	205,5	63,2
MOČNO SPREMENJENI (71 do 90%)	22,0	6,8

Vir: ZGS

Rešitev: sonaravno in trajnostno gospodarjenje.

Naravna sestava drevesnih vrst se ohranja in vzpostavlja zlasti:

1. z naravnim pomlajevanjem avtohtonih drevesnih vrst, kjer je to mogoče;
2. pri obnovi s sajenjem ali setvijo z izbiro drevesnih vrst, ki ustrezajo rastiščnim razmeram;
3. z nego v mlajših razvojnih fazah sestojev, pri kateri se:
  - ohranja in vzpostavlja naravna in če je mogoče tudi pestra zmes drevesnih vrst;
  - odstranjujejo tujerodne vrste, ki ogrožajo oziroma bi lahko ogrozile naravno sestavo drevesnih vrst.

Razmerje med razvojnimi fazami gozdov v KP TRŠH

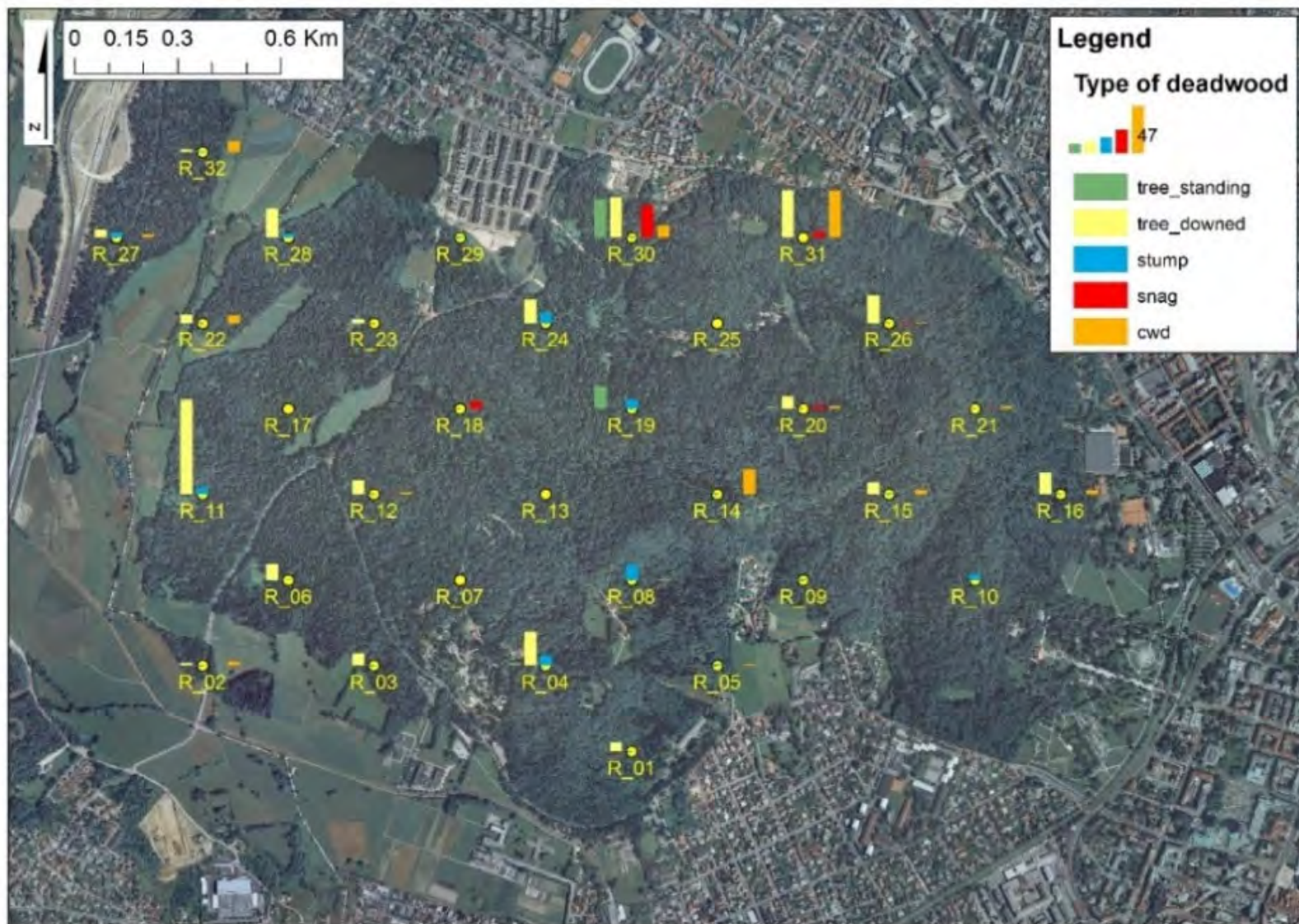
Razvojna faza	Površina (ha)	Delež (%)
SESTOJ V OBNOVI	55,1	17,0
MLADOVJE	15,3	4,7
DEBELJAK	200,1	61,6
DROGOVNJAK	54,5	16,8
	324,9	

Vir: ZGS

Uravnotežena debelinska struktura gozda in uravnoteženo razmerje med razvojnimi fazami gozdov se ohranjata in vzpostavljata v skladu z **načelom trajnosti** in na podlagi usmeritev, določenih v načrtih za gospodarjenje z gozdovi.

Odmrta lesna biomasa v KP TRŠH 2013

Vir: EMONFUR

Foto N. Ogris

Foto N. Ogris

Foto N. Ogris

Foto N. Ogris

Foto N. Ogris

Vprašanja?

GOZDARSKI INŠTITUT SLOVENIJE
SLOVENIAN FORESTRY INSTITUTE